Dosarul:nr.2r-883/24 Judecător: Clima Speranța
2-24009211-02-2r-15032024

D E C I Z I E

06 iunie 2024

mun.Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

având în componenţă:

Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda

Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru și Marina

Anton

examinând fără participarea părților, recursul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ion, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă, împotriva lui Munteanu Natalia cu privire la desfacerea căsătoriei și partajul averii comune în devălmășie, împotriva încheierilor Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 29 ianuarie 2024 de nu a da curs cererii și din 26 februarie 2024 prin care acțiunea a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La 10 ianuarie 2024 Munteanu Ion, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Munteanu Natalia cu privire la desfacerea căsătoriei și partajul averii comune în devălmășie.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 ianuarie 2024, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiind acordat potențialului reclamant un termen de 9 zile în vederea înlăturării neajunsurilor și anume pentru prezentarea originalului certificatului de căsătorie; prezentarea probelor ce ar atesta dreptul de proprietate a lui Munteanu Ion asupra bunurilor - casă de locuit cu teren aferent cu suprafața de 0,4 ha, precum și teren arabil din s. Cîșla r-l Telenești, din moment ce potențialul reclamant prin acțiunea înaintată pretinde la partajarea bunurilor; prezentarea taxei de stat în cuantumul stabilit din valoarea tuturor bunurilor imobile, a căror partajare se solicită, inclusiv a bunurilor din s. Cîșla r-l Telenești, precum și taxa de timbru de 200 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 26 februarie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ion, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă în conformitate cu art.171 alin.(2) CPC.

La 06 martie 2024, Munteanu Ion, reprezentat de avocatul Ion Căpățînă a declarat recurs împotriva încheierilor primei instanțe din 29 ianuarie 2024 și 26 februarie 2024, solicitând casarea acestora cu trimiterea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 29 ianuarie 2024 de nu a da curs cererii de chemare în judecată, dat fiindcă a fost emisă contrat prevederilor art. 171 alin.(1) CPC, care prevede că în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând

persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, reieșind din faptul dat, urmează de reținut, că însă-şi instanța de judecată potrivit încheierii judecătorești din 29.01.2024, a constatat faptul că, cererea de chemare în judecată, expediată prin intermediul Poştei Moldovei cu Aviz de recepție, a ajuns şi a fost înregistrată în instanța de judecată a judecătorii Chișinău sed. Centru la data de 10.01.2024, şi potrivit normei procesuale menționate în art. 186 al.(l) Cod de procedură civilă, urmă să fie repartizată în termen de 24 de ore, judecătorului sau, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, adică pînă pe data de 11.01.2024, iar judecătorul la rîndul său urma ca, în termen de 5 zile să dispună primirea sau refuzul primirii cererii de chemare în judecată potrivi art.171 al.(l) Cod de procedură Civilă, adică pînă la data de 16.01.2024, si nu tocmai la data de 29.01.2024.

De asemenea consideră recurentul că instanța de fond în mod eronat a considerat că cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 10.01.2024, şi că, la data de 31 iulie 2023 a fost adoptată Legea taxei de stat nr. 213, în vigoare din 01 ianuarie 2024, prin care au fost instituite noi cuantumuri ale taxei de stat, precum şi reglementată spre încasare o nouă taxă, cea de timbru.

Ori, cererea de chemare în judecată a fost depusă ia data de 29.12.2023, prin intermediul oficiului postai potrivit ștampilei aplicate pe plicul postai de expediere, şi reușind şi din avizul poștal anexat (înscrisurile confirmative au fost anexate la cererea de înlăturarea neajunsurilor din 15.02.2024).

Ori, potrivit art.384 Cod Civil, termenul se instituie prin indicare a unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor şi sigur că se va produce. Iar potrivit art.388 alin.(6) Cod Civil, menționează că, documentele depuse la oficiile poștale sau telegrafice vină la ora 24 a ultimei zile a termenului se consideră depuse în termen. Echivalează cu depunerea la poștă transmiterea textului documentului prin teletip, fax şi prin alte mijloace de comunicație.

Respectiv, instanța de judecată în partea motivată a încheierii din 26.02.2024, nici nu s-a expus asupra faptului invocat în cererea de înlăturarea neajunsurilor privind data depunerii cererii de chemare în judecată la data de 29.12.2023, și nu la data de 10.01.2024, din care reiese că această încheiere judecătorească nu este motivată suficient, ceia ce contravine art.270 al.(l) lit.e) Cod de procedură civilă, care obligă instanța de judecată la emiterea încheierii judecătorești să, indice motivele care au determinat concluziile instanței şi legea guvernantă.

Din motivele invocate supra, pentru a nu încălca dreptul fundamental la un proces echitabil, dreptul fundamental la justiție şi în termen rezonabil a reclamantului, Munteanu Ion, consideră că, încheierea judecătorească din 29.01.2024, şi încheierea judecătorească din 26.02.2024, urmează a fi casate, ca fiind ilegale.

La data de 23 mai 2024, avocatul ion Căpățină în interesele lui Munteanu Ion a depus o cerere de anexare la materialele cauzei bonul de plata taxei de timbru în sumă de 200 (două sute) lei în original.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.171 al.(1) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la depunerea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art.171 alin.(2) CPC dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Potrivit art.166 alin.(1) CPC, Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Conform prevederilor art.167 alin.(1) lit.b) CPC, la cererea de chemare în judecată se anexează, dovada de plată a taxei de stat.

Conform prevederilor art.83 CPC, (1) Taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

(2) În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

(3) Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum şi alte cereri prevăzute la pct.1 din anexa nr.1 la Legea taxei de stat nr.213/2023.

La data de 31 iulie 2023 a fost adoptată Legea taxei de stat nr. 213, în vigoare din 01 ianuarie 2024, prin care au fost instituite noi cuantumuri ale taxei de stat, precum și reglementată spre încasare o nouă taxă, cea de timbru. Prin prisma art. art. 2 și 3 al Legii enunțate au fost instituite mărimile taxelor ce urmează a fi percepute, iar conform art. 6 – modul de achitare a acestora. Judecătorul constată că, potențialul reclamant a anexat la cererea de chemare în judecată un ordin de încasare în sumă de 25000 lei, cu titlu de taxă de stat. Or, odată cu adoptarea Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, a fost exclusă plafonarea maximă pentru plata taxei de stat de la persoanele fizice (25000 lei), respectiv începând cu 01 ianuarie 2024, taxa de stat pentru cererile de partaj din valoarea bunurilor

supuse partajării urmează a fi stabilită în cotă-procentuală reieșind din valoarea acțiunii, potrivit Anexei nr. 1 la legea dată.

În circumstanțele date, potențialul reclamant urmează să prezinte taxa de stat în cuantumul stabilit din valoarea tuturor bunurilor imobile, a căror partajare se solicită, inclusiv a bunurilor din s. Cîșla r-l Telenești, precum și taxa de timbru de 200 lei, ce urmează a fi achitată în contul instanței de judecată.

Astfel, este cert că avocatul Munteanu Ion, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă a depus în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată fără respectarea prevederilor art.art.166-167 Cod de procedură civilă, din care considerente, instanța nu a dat curs cererii de chemare în judecată, acordându-i reclamantului pentru aceasta un termen de 9 (nouă) zile din momentul primirii copiei de pe încheiere pentru înlăturarea neajunsurilor.

Copia prezentei încheieri a fost expediată reprezentantului potențialului reclamant prin e-mail, la adresa indicată de ultimul în acțiune, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire.

La 19 februarie 2024 prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală avocatul Ion Căpățînă, acționând în interesele lui Munteanu Ion, în temeiul mandatului nr. 1988659 din 25 mai 2023, a depus o cerere de înlăturare a neajunsurilor, anexând la aceasta doar duplicatul certificatului de căsătorie, în original. Vis-a vis de achitarea taxei de stat și a celei de timbru, a fost anexată copia plicului, de unde rezultă că acțiunea a fost depusă în adresa instanței prin poștă la data de 29 decembrie 2023, deci înainte de a intra în vigoare noile prevederi a Legii taxei de stat. Iar față de prezentarea înscrisurilor ce ar atesta dreptul de proprietate a lui Munteanu Ion asupra bunurilor - casă de locuit cu teren aferent cu suprafața de 0,4 ha, precum și teren arabil din s. Cîșla r-l Telenești, reprezentantul Ion Căpățînă a menționat că a anexat anterior informația autorităților locale prin care informează faptul că pe teritoriul localității Cîșla se desfășoară proiectul de înregistrare și evaluare funciară, respectiv terenurile la moment nu au coduri cadastrale și nu sunt evaluate.

În termenul acordat de către instanța de judecată, pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de chemare în judecată depuse și până la momentul emiterii încheierii de restituire a acțiunii se constată că potențialul reclamant a înlăturat doar parțial neajunsurile menționate în încheiere, anexând certificatul de căsătorie în original și prezentând probe ce confirmă înaintarea acțiunii până la intrarea în vigoare a noii Legi privind taxa de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 ianuarie 2024, nefiind însă anexate probe ce ar atesta dreptul de proprietate a lui Munteanu Ion asupra bunurilor - casă de locuit cu teren aferent cu suprafața de 0,4 ha, precum și teren arabil din s. Cîșla r-l Telenești, din moment ce potențialul reclamant prin acțiunea înaintată pretinde la partajarea bunurilor.

Astfel, având în vedere că termen rezonabil acordat pentru lichidarea neajunsurilor a expirat, iar potențialul reclamant nu a îndeplinit cerințele enumerate în încheierea din 29 ianuarie 2024, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a restitui potențialului reclamant cererea de chemare în judecată.

În baza art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Potrivit art.11 alin.(1) Cod civil buna-credinţă este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic.

Colegiul Civil urmează a aprecia critic alegațiile recurentului cu referire la achitarea taxei de stat și a celei de timbru în conformitate cu prevederile Legii nr.213 din 31 iulie 2013, în vigoare din 01.01.2024, a fost anexată copia plicului, de unde rezultă că acțiunea a fost depusă în adresa instanței prin poștă la data de 29 decembrie 2023, deci înainte de a intra în vigoare noile prevederi a Legii taxei de stat, or din materialele cauzei se atestă că cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 10 ianuarie 2024 în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu nr. de intrare nr.053/1-1156 d (f.d.2-4)

Iar anexarea prin cererea din 23 mai 2024, ulterior emiterii încheierii Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 26 februarie 2024 de către avocatul Ion Căpățînă în interesele lui Munteanu Ion a originalului taxei de timbru în sumă de 200 lei denotă despre corectitudinea și legalitatea calculării taxei de stat în temeiul Legii nr.213 din 31 iulie 2013 în vigoare din 01.01.2024 de către instanța de fond, or, la momentul emiterii încheierii de restituite a acțiunii potențialul reclamant nu a îndeplinit în termen toate cerințele enumerate în încheierea de nu a da curs cererii din 29 ianuarie 2024 şi nu a prezentat dovada de achitare a taxei de timbru în sumă de 200 lei, precum și taxa de stat reieșind din obiectul nemijlocit al acțiunii - de partajare a averii, inclusiv a bunurilor - casă de locuit cu teren aferent cu suprafața de 0,4 ha, precum și teren arabil din s. Cîșla r-l Telenești.

În acest context, aserțiunile apelantului referitor la art.6§1 CEDO cât şi jurisprudenţa CtEDO referitor la restricționa nejustificată a accesul la justiție nu sunt pertinente cauzei și motivelor de care se prevalează recurentul.

Din considerentele enunțate, concluzia primei instanțe cu privire la restituirea cererii de chemare în judecată din motiv că reclamantul nu a lichidat neajunsurile din încheierea de nu a da curs din 19 ianuarie 2024 prin care aceasta a fost obligat să prezinte dovada de achitare a taxei de stat și taxa de timbru, este justă.

Colegiul Civil, consideră necesar de a reitera dispozițiile art.2 alin.(1) CPC, or, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun şi în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod şi de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova şi prezentului cod.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea unui participanți la proces de obligația legală, reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil..

În acest context potrivit art.10 alin.(1) CPC, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum şi în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a reclamantului/recurentului de a respecta exigențele legale cu privire la forma și conținutul unei cereri de chemare în judecată, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, instituite prezumția recunoașterii consecințelor nerealizării acestui act procedural ce denotă întrunirea în speță temeiurilor legale pentru restituirea cererii de chemare în judecată.

În aceste ordine de idei, Colegiul consideră că încheierea primei instanțe din 26 februarie 2024 prin care cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Ion Căpățină, în interesele lui Munteanu Ion a fost restituită în temeiul art.171 alin.(2) CPC pe motiv că reclamantul într-un mod neglijent nu a prezentat instanței dovada de achitare a taxei de stat și a taxei de timbru, deși aceasta constituie obligația lui pozitivă, neîndeplinirea căreia duce la suportarea inevitabilă a consecințelor pentru neexecutarea obligației instituite prin lege, este corectă.

Colegiul reține că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator prin executarea unor acțiuni procedurale de către reclamant va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a pârâtului dat fiindcă asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat.

Or, imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Or, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Astfel, Colegiul civil apreciază că fiind justă concluzia instanței de fond cu referire la restituirea cererii de chemare în judecată depusă de avocatul Ion Căpățină în interesele lui Munteanu Ion, deoarece s-a stabilit că reclamantul în termenul acordat de instanța de judecată și având posibilitatea reală și timp suficient, nu a înlăturat neajunsurile stabilite de către instanța de fond. Prin urmare, instanța în temeiul legal a dispus restituirea cererii de chemare în judecată.

Reieșind din cele expuse, având în vedere că soluția oferită de prima instanță este corectă, argumentele recurentului fiind nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Munteanu

Ion, reprezentat de avocatul Ion Căpățînă și a menține încheierile din 29 ianuarie 2024 și din 26 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru ca fiind legale și întemeiate.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, 428 CPC, Colegiul Civil

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de *****

Se mențin încheierile Judecătoriei Chişinău, sediu Centru din 29 ianuarie 2024 și 26 februarie 2024, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ion, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă, împotriva lui Munteanu Natalia cu privire la desfacerea căsătoriei și partajul averii comune în devălmășie.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței, Ruxanda Pulbere

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Marina Anton